

Deseta lekcija • Lesson Ten

A1

©77,78

KOD CHARLIEA

✎ Redo the exercise with male subjects for both speakers.

☆ **Example:**

1. Što si ràdio u pètak?
2. Prije pòdne sam bio na fakultètu.
3. A poslije toga?
4. Popòdne sam išao u gràd i nàšao se s društvom.
5. A jesi li s njima izašao navečer?
6. Jèsam. Vèčerali smo u restorànu.
7. Kàko se zvao restoràn, gdje se nàlazi i što ste naručili?
8. Zòve se “Kod Charliea,” nàlazi se u centru gràda, a jeli smo ćevàpčice i pili pivo.
9. Je li ti to prvi put u tom restorànu?
10. Ne, bio sam tamo već jedànput rànije.
11. Je li bilo problèma s hrànom u restorànu?
12. Ne, nije uopće bilo problèma. Sve je bilo izvrsno. Ondà sam dòšao kući àutobusom.

✎ Redo the exercise with a feminine plural or masculine plural subject for #2.

☆ **Example:**

1. Što ste ràdile u pètak?
2. Prije pòdne smo bile na fakultètu.
3. A poslije toga?
4. Popòdne smo išle u gràd i nàšle se s društvom.
5. A jeste li s njima izašle navečer?
6. Jèsmo. Vèčerali* smo u restorànu.
7. Kàko se zvao restoràn, gdje se nàlazi i što ste naručili?
8. Zòve se “Kod Charliea,” nàlazi se u centru gràda, a jeli smo ćevàpčice i pili pivo.
9. Je li vam to prvi put u tom restorànu?
10. Ne, bile smo tamo već jedànput rànije.
11. Je li bilo problèma s hrànom u restorànu?
12. Ne, nije uopće bilo problèma. Sve je bilo izvrsno. Ondà smo dòšle kući àutobusom.

***Note** that only the verbs referring to the original speakers are marked for feminine. Once these speakers join the larger group, which presumably contains males as well, the verb forms referring to that mixed group must be masculine.

PISATI I NAPISATI

✎ **Replace** *dòmaća zadàća* with *priča*; *treće pòglavlje* with *pismena vježba*; *ispit iz hrvatskoga* with *kontrolni iz gramàtike*.

☆ **Examples:**

1. Pišeš li *priču*?
2. Ne, već sam *je* napisao.
3. Vjerojatno čitaš *pismenu vježbu* u udžbeniku.
4. Ne, već sam *je* pročitao.
5. Pòlažeš li onda *kontrolni iz gramàtike* u ponèdjeljak?
6. Da! Jer prošloga *puta* nisam polòžio, već sam izgubio *glavu* i pao.
7. Òdlaziš li *òpet* dānas na fakultet?
8. Ne. Òtišao sam u *pètak*. Dānas učim cijelog *dāna* kod kuće.
9. Bravo, jer ćeš *tāko* sve naučiti i *nećeš* više padati!
10. Bit će mi drago napokon uspjeti!

✎ **Redo** the exercise with female subjects.

1. Pišeš li *priču*?
2. Ne, već sam *je* napisala.
3. Vjerojatno čitaš *pismenu vježbu* u udžbeniku.
4. Ne, već sam *je* pročitala.
5. Pòlažeš li onda *kontrolni iz gramàtike* u ponèdjeljak?
6. Da! Jer prošlog *puta* nisam *polòžila*, već sam *izgubila glavu* i pala.
7. Òdlaziš li *òpet* dānas na fakultet?
8. Ne. Òtišla sam u *pètak*. Dānas učim cijelog *dāna* kod kuće.
9. Bravo, jer ćeš *tāko* sve naučiti i *nećeš* više padati!
10. Bit će mi drago napokon uspjeti!

1. Naučite òvu pjesmu napamet.
2. Napišite novu verziju pjesme: ùmjesto lava stavite lavicu, i ùmjesto muškog imena Brāna stavite žensko ime Brānka.

*Bila jèdnom jèdna lavica.
Kākva lavica?
Strāšna lavica! Narogušena i ljuta sva.
Strāšno, strāšno!
Ne pītajte šta je jela. Ta je jela šta je htela.
Tramvaj ceo, i oblaka jèdan deo.*

Strāšno! Strāšno!

Íšla je na trĳ noge.
Gledala je na trĳ oka.
Slušala je na trĳ uva.
Stràšno! Stràšno!

Zubi oštri, pogled zao,
Óna za milost nije znala.
Stràšno! Stràšno!

Dok je Brànka jèdnog ðana
Nije gòmòm izbrisala.
Stràšno! Stràšno!

3. Objàsните je li òva pjesma na bòsanskòm, hrvatskòm ili srpskòm. Po èemu znate?

Pjesma je na srpskòm. Znam zbog riječi: **šta, hteo, ceo, deo, uva.**

4. Opĳšite oba lika u pjesmi: lava i Brànu. Kàko izgledaju, koliko su mlàdi ili stari, kòje su im osnovne crte, i kàko se osjećaju?

Lav je vèlik, jer može jesti cijeli jèdan tramvaj. Íma stràšan pògled. Óbĳčno žĳvòtinje imaju èetiri noge, dva oka i dva uha, ali òva žĳvòtinja íma trĳ noge, trĳ oka i trĳ uha. Nè znam je li mlàd ili star. Rađĳ šta žèljĳ, kao dijète, dakle može biti mlàd. Zašto íma te osnovne crte ne mògu reći. Bràna je vjerovatno mlàd jer crta na papĳru kao svako dijète. Osim toga nè znam kàkvè crte íma niti zašto.

5. Ràzmislite o lavu i o Bràni. Je li Brànu strah lava, ili lava strah Bràne?

U počètku je Brànu strah lava, jer on ga opisuje kao stràšan. A na kràju je lava strah Bràne, jer on ga može izbrisati.

6. Zašto Bràna zapravo briše lava s papĳra? Sumnja li u svòje sposobnosti crtanja? A vi? Kàko vi ocjenjujete Brànine sposobnosti crtanja?

Moguće je da Bràna sumnja u svòje sposobnosti crtanja. Možda je vidio da lav íma krĳvi broj nogu, òčĳju i ušĳju, pa ga je zbog toga izbrisao. Ali možda je samo htio crtati nešto drugo. Ódlično crta! Tko zna što će jèdnog ðana biti?

7. Tko je zbilja glavni lik òve pjesme, Bràna ili lav? Zbog èèega ste to zakljùčili?

Čĳni mi se da je lav glavni lik. I Bràni se tàko čĳni jer ga je crtao. On misli samo na lava - pa tàko mislimo i mi.

8. Što je laž, a što je istina u pjesmi?

Istina je da Bràna crta lava. Lav je istina samo dok je na papĳru. Bràna može da ga izbriše, ali on ne može Brànu izbrisati.

Note: free-form responses are usually not included in the Key, but in this case responses to #4, #5, #6, #7 and #8 are given to demonstrate how phrases for expressing opinion are used.

BOLE ME I NOGE I RUKE!

✎ Replace *prsti* with *palci*.

✎ Replace *nòga* with *kòljeno*, and *lèda* with *ramèna*.

✎ Replace *knjige* with *rječnici*, *stòlice*, *stòlovi*.

✎ Replace *kàva* with *vìno*, *pìvo*.

☆ Example:

1. Pomòzi mi, molim te! Bòlè me i *kòljena* i *ruke* i *ramèna*, a *nàročito palci!*
2. Jèsi li bolestan?
3. Ne, činì mi se da sam zdrav, samo umoran. Ne mògu nòsiti òve *rječnike*.
4. Čùvaj se! Pòmòći ću ti! Ali ako ja tebi pòmàžem, tì isto meni móràš pòmòći.
5. U pìsanju *zàdaća*? Hàiđe da učimo zajedno. Po mom mišljenju, ja i tì ćemo na taj način najlakše sve objàsнити.
6. Slažem se. Glàva me već bòli od učenja. Prvo ćemo òdnijeti *rječnike*, onda ću te òdvesti k sebi doma kolima, pa ćemo tamo skupa učiti.
7. Pòmoglo nam je prošlog pùta i *vìno!*
8. Vjeruj mi, nisam na to zabòravila! Ako te ne bòli i trbuh, imam dosta *vìna* i za tebe i za sebe.

 VJEŽBE

B1

✎ Replace *koncert* with (u) *kìno*, (u) *kàzalište* and *učiti* (I) *naučiti* (P) with *čitati* (I) *pročitati* (P); *pìsati* (I) *napìsati* (P).

☆ Examples:

1. Što si *ràdio* u sùbotu i nèdjelju?
2. Preko vikenda sam išao u *kìno* i *čitao*.
3. I jèsi li *pročitao* sve?
4. Jèsam òvoga pùta! Pao sam na ispitu prošlog pètku, ali nèću sad pasti.

1. Što si *ràdio* u sùbotu i nèdjelju?
2. Preko vikenda sam išao u *kàzalište* i *pìsao*.
3. I jèsi li *napìsao* sve?
4. Jèsam òvoga pùta! Pao sam na ispitu prošlog pètku, ali nèću sad pasti.

✎ Redo the exercise so that #2 is a female speaker.

1. Što si *ràdila* u sùbotu i nèdjelju?
2. Preko vikenda sam išla na kòncert i *učila*.
3. I jèsi li *naučila* sve?
4. Jèsam òvoga pùta! *Pala* sam na ispitu prošlog pètku, ali nèću sad pasti.

B2

Ask each other these questions in the past tense. After that, then make each one into a question about the future.

☆ **Examples:**

1. Što ćeš ràditi preko vikenda?
2. Što ćeš ràditi u ponèdjeljak popòdne?
3. Kàko će ti profesori pòmoći prije ispita?
4. Što ćeš pročitati preko ljeta?
5. Hòćeš li napìsati cijelu dòmàću zàdaću za dànas?
6. Što ćeš gledati u kìnu ìdućeg pětka?

B3

✂ **Replace** glàva and tr̀buh with

- a) oči **and** uši **and** nos;
- b) šake **and** prsti **and** pàlci;
- c) stopala **and** prsti **and** nòžni pàlci,
- d) lèđa **and** vrat **and** ramèna

✂ **Remember** to make any appropriate adjustments to the verbs.

☆ **Examples:**

1. Jao, oči me bòle!
2. Bòle li te i oči i nos i uši?
3. Ne, samo me oči bòle, ali bòle stràšno!

1. Jao, šake me bòle!
2. Bòle li te i šake i prsti i pàlci?
3. Ne, samo me šake bòle, ali bòle stràšno!

1. Jao, stopala me bòle!
2. Bòle li te i stopala i prsti i nòžni pàlci?
3. Ne, samo me stopala bòle, ali bòle stràšno!

1. Jao, lèđa me bòle!
2. Bòle li te i lèđa i vrat i ramèna?
3. Ne, samo me lèđa bòle, ali bòle stràšno!

B4

✂ **Replace** òlòvke **with** kràtkà pìsma, njèmačkì udžbenìci, slatke kruške.

✂ **Replace** tòrba **with** prostòrija, stol, soba, zgrada.

☆ **Examples:**

1. Nema kràtkih pìsama nigdje u òvoj sobi!
2. Jučer ujutro ih je bìlo, ali jutros kad smo se probudili* više ih nije bilo.
3. A je li bìlo slatkih krušaka u ònoj prostòriji jutros?
4. Da, bìlo ih je u òvoj prostòriji, ali sad ih nema.

5. Izgleda da smo ih zbilja izgubili.

1. Nema njemačkih udžbenika nigdje u ovoj sobi!
2. Jučer ujutro ih je bilo, ali jutros kad smo se probudile* više ih nije bilo.
3. A je li bilo njemačkih udžbenika na onom stolu jutros?
4. Da, bilo ih je na ovom stolu, ali sad ih nema.
5. Izgleda da smo ih zbilja izgubile.

***Note** that *smo se probudili* in the first example set refers to men or mixed company, while the *smo se probudile* in the second set refers to a group of women.

✎ Use this exchange as a model for narrating an instance when you lost something.

Self-study learners: Pay attention to the way *nema*, *bilo* and *nije bilo* are used.

B5

✎ **Redo** this conversation in the past tense. Keep the verb *pomoći* but use the singular forms *profesor*, *profesòrica*.

☆ **Examples:**

1. Profesòrica nam je pòmogla, ali mi njoj nismo pòmogli!
2. Zašto joj niste pòmogli?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

1. Profesor nam je pòmogao, ali mi njemu nismo pòmogli!
2. Zašto mu niste pòmogli?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

B6

a. **Do first a present tense version of B5, replacing *pomàgati* with *govòriti* (in the case of profesori) and *odgovàrati* (in the case of mi), and then a past-tense version, replacing *pomoći* with *govòriti* (in the case of profesori) and *odgovòriti* (in the case of mi).**

☆ **Examples:**

1. Profesori nam govore, ali mi njima ne odgovaramo!
2. Zašto im ne odgovarate?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

1. Profesori su nam govòrili, ali mi njima nismo odgovòrili!
2. Zašto im niste odgovòrili?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

b. **Make both present and past tense versions, replacing *pomàgati* and *pomoći* with *vjerovati*.**

☆ **Examples:**

1. Profesori nam vjeruju, ali mi njima ne vjerujemo!

2. Zašto im ne *vjerujete*?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

1. Profesori *su* nam *vjerovali*, ali mi njima *nismo* *vjerovali*!
2. Zašto im *niste* *vjerovali*?
3. Zato što još ne znamo dosta o ovom pitanju!
4. Učite pa ćete naučiti!

B7

Work in pairs to come up with fifteen examples of time expressions, five each using the accusative, the genitive, and the instrumental.

☆ **Examples:**

- 1) accusative
u pětak, na dvā dana, za mjesec dāna, cijeli dan, u sūbotu
- 2) genitive
ōve godine, iduce srijēde, prošlog pětka, prošle godine, iduceg ljeta
- 3) instrumental
pětkom, svakim danom, godinama, ūtorkom i četvrtkom, mjesecima

Self-study learners: Go back over the last several lessons and make a list of the different sorts of time expressions you have seen. What sorts of generalizations can you make about the ways different cases are used to express the idea of time?

Lesson 10: u pětak, prije podne, popodne, navečer, jednog dana, u sūbotu i nēdjelju, preko vikenda, prošlog pětka, u ponēdjeljak, preko ljeta, jučer ujutro, jutros, svaki dan, mjesec dāna, satima, dānas, jučer, ujutro, pet sātī, prošle sūbote, jutros, druge školske nēdjelje.

Lesson 9: preko ljeta, na mjesec dāna, godinama, i dan i noć, na godinu dāna, poslije 11 sātī, na jesen, ōve godine, sutra, u pola tri, u dvā sata, ōvog tjedna, večeras, od 5 sātī, u pet, u 4 sata i 10 minūta, popodne, sutra u pola četiri, sutra, sutra, u ūtorkom, sutra u četiri, za deset minūta, sutra ujutro, rano ujutro, sutra, sutra, u tri popodne, ōvog jutra, dānas.

Lesson 8: svakog jutra, svakog dana, popodne, u [e.g. srijedu], svake godine, u [e.g. kolovozu], mjesecima, ōvog tjedna, pětkom, dānima, jučer, u srpnju, poslije dvā dana, cijeli dan, svaki dan, dānas, u koliko sātī, navečer, u četvrtak.

Lesson 7: ponēdjeljkom, ūtorkom, godinama, rano ujutro, noću, ujutro, popodne, navečer, cijeli dan, danima, dānas, ponēdjelkom, srijedom, pětkom ujutro, po podne, ūtorkom, četvrtkom, kasno navečer, i sūbotom i nēdjeljom, godinama, danima, mjesecima, ūtorkom, sūbotom, srijedom, pětkom, cijeli dan.

Lesson 6: u mjesecu listopadu, u siječnju, u věljači, u srpnju, četiri godine, godinu dāna, mjesec dāna, sat vremena, svaki dan, svakog četvrtka, mjesec dāna, svaki dan, iduceg tjedna, dānas.

Note: There are several very frequently used phrases which contain words meaning “time,” but which are not, properly speaking, time expressions since they do not locate an event with respect to hour, day, month, or year. Examples of such expressions are
prvi put, prošlog pūta, jēdnom, ōvog pūta, vrijēme je.

Accusative

The accusative is used after the prepositions *u*, *za*, *na*. The preposition *u* is usually followed by the name of a weekday, and means “on” that day, but it is also followed by a number, with meaning “time of the clock,” meaning “at” that time (this number can optionally be followed by the word for “hour”); if the word *pola* precedes, it means “at” a time 30 minutes before the hour. The preposition *za* plus a word or phrase meaning a period of time corresponds to English “in,” and refers to the endpoint of that period. The preposition *na* plus a time period refers to the duration of that time. With the noun *jesen* it means “in the autumn.”

The accusative is used alone to refer to the duration of a unit of time. It is only clearly an accusative when the unit is “one,” and another word (either *dàna* or *vremena*) is added afterwards. Otherwise the phrase of number + unit is used (but without a preposition). The phrases *cijeli dan* and *svaki dan* are also used in the accusative (although they may be used in the genitive as well). The phrase *i dan i noć* “day and night” [i.e. non-stop] is also in the accusative.

Genitive

The genitive is used after the preposition *preko* in the meaning “during”. Its most frequent use is to specify when something happened when an adjective such as *svaki*, *iduci*, *prošli* or an ordinal numeral (such as *drugi*) is present: the entire phrase is in the genitive. When the prepositions *poslije* “after,” *prije* “before,” *do* “up to” and *od* “from,” all of which normally take the genitive, are used before numbers indicating time of the clock, the number word does NOT change.

Locative

The locative is used after the preposition *u*, followed by the name of a month.

Instrumental

The instrumental is used with the names of weekdays to indicate regular recurring activity, with the words for “day,” “month,” and “year” to indicate long previous duration of an activity, and in the expression *noću* “at night.”

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Translate:

1. Īmat ćemo prijatelje u Fràncuskoj i Grćkoj. Īmali smo prijatelje u Èngleskoj i Njèmaćkoj.
2. Īći će kolima kroz New York. Īšli su vlakom kroz Sjevernu Amèriku.
3. Ja ću jesti meso. On je jeo četiri jabuke i šest nàranči.
4. Īći ću u Argentinu na mjesec dàna.
5. S kim ćeš stanovati na jesen?
Prošle godine sam stanovao / stanovala s prijateljem / prijateljicom.
6. Hòćeš li mi to objàsнити? Ne razumijem.

C2

Fill in the blanks with the correct perfective or imperfective verb.

1. **J**avi mi se* odmah! Svaki dan ja ti se* **j**avljam, a ti mi se* nisi **j**avio već tjedan dana.
*Note that the verb must be accompanied by *se* each time it occurs in the sentence, and each *se* must appear in the correct position with respect to other clitics in the clause.
2. Koliko puta moram **pol**agati ovaj ispit da ga **p**oložim?
3. Kad me zoveš, uvijek **d**olazim, ali prošlog pětka nisam mogla **d**oci.
4. **P**odi u grad! Sada mi **p**olazimo na fakultet, a poslije ćemo i mi **p**oci u grad.
5. On već satima **č**ita. Kada će taj roman **pr**očitati?
6. Ti uvijek meni rukom **pi**šeš divna pisma, ali sam ja danas tebi **na**pisao pismo preko interneta!
7. Jučer ste joj **k**upili kruh, jaja i mlijeko. Danas joj mi **k**upujemo šećer, kavu i čaj.
8. **O**dgovori mu! Oni su mu već **od**govorili.
9. Obično ujutro **pi**jem mnogo sokā od naranče za doručak, ali jučer sam **p**opila dvije čaše mlijeka.
10. Kad **p**ojedeš krušku, dođi ovamo!
11. **S**premaj stan! Strašno je neuredan.
12. Pet sati je. Vrijeme mi je da **od**em.
13. Jesi li **op**rala lice?
14. **U**zmi novac za bencin.
15. On je nekoliko puta **pa**dao na ovom ispitu.
16. Ako **st**aviš kompjuter ovdje na stol, bit će mi bolje **ra**diti.
17. Nikad nećeš znati kako **oci**jenjiti to što **ra**dim.

C3

Translate the first sentence in each group into English, and the two that follow it into B, using the first sentence as a model.

1. a. He ate an entire tram.
b. Pøjeli smo pet krušaka.

- c. Bila jèdnom jèdna lavica, i pòjela je dio oblaka.
2. a. We brought you the heavy things by car, but we carried the light things ourselves.*
 b. Dònijeli smo dijete do restorana.
 c. Dòvezli smo vam òvu lijèpu stòlicu vlakom.
- *Note that the verb used in this sentence, dovesti, dovezem, is missing from the glossary. It means “bring by vehicle”. SHOULD BE DELETED
3. a. There was no more time.
 b. Nije bilo krušaka u kući.
 c. Nije bilo stvari u kolima.
4. a. We helped her yesterday.
 b. Dànas ti pomažem.
 c. Pomogli su ljudima.
5. a. It doesn't matter to them.
 b. Svejèdno nam je.
 c. Nije mi svejèdno.
6. a. Why aren't you eating? Because I am not hungry.
 b. Zašto ne spavaš? Zbog toga što je tri sata popodne.
 c. Zašto ne pišeš domaću zadaću? Zbog toga što nije zanimljiva.

C4

Match word to picture. One picture may illustrate more than one word.

stopala noga ruka kòljeno prst obrve oći lice glava uho palac nos kosa šaka

C5

Insert a noun related to a part of the body after each number. Write the number out in words: glava, oko, noga, palac, prsti, ruka, trbuh uho, vrat, želudac.

For example: sedam glava

- 1 jèdan vrat
 2 dvije ruke
 3 tri trbuh
 4 četiri oka
 5 pet oćiju
 6 šest želudaca
 7 sedam glava
 8 osam palaca
 9 devet nogu
 10 deset prstiju
 11 jedanaest ušiju

C6

1. lakat, vrat
2. ruka, noga, oko, uho, prst
3. DLsg ruci, nozi; Npl trbusi, želuci, stomaci
4. oko, uho
5. leđa
6.

<i>singular</i>	<i>plural</i>
oko	oči*
uho	uši*
rame	ramena
kòljeno	kòljena
stopalo	stopala

***These** two nouns change gender between singular and plural: the plural is feminine.